

EKONOMİ OKURYAZARLIĞI ÜZERİNE AMPİRİK BİR ARAŞTIRMA*

Ebru ÖZGÜR GÜLER¹
Dilek VEYSİKARANI²

ÖZ

Günümüzde teknoloji ve bilgi ağının hızla gelişmesi ile beraber değişen ekonomik koşullar, ekonomi okuryazarı olan rasyonel bireylerin yaşadıkları dünyayı anlamalarını kolaylaştırarak daha akılcı ve katılımcı olmaya yönelmelerini ve ekonomi politikalarının potansiyelini anlamalarını sağlamaktadır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsüne kayıtlı olan lisansüstü öğrencilerinin, ekonomi okuryazarlık düzeyleri hakkında bilgi sahibi olmaktır. Bununla birlikte öğrencilerin farklı demografik özelliklerine bağlı olarak ekonomi okuryazarlık düzeylerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığı da incelenmek istenmiştir. Çalışmada, katılımcıların ekonomi okuryazarlık düzeylerini belirlemek amacıyla Gerek ve Kurt tarafından (2011) Türkçe formu hazırlanan 34 sorudan oluşan ölçeğe yer verilmiştir. Kişisel bilgi formu ile birlikte iki bölümden oluşan anket uygulamasında toplamda 224 lisansüstü öğrencisinin katılımı sağlanmıştır. Toplanan ve düzenlenen verilere ilişkin tanımsal istatistikler ve çok değişkenli istatistiksel analiz yöntemlerinden faktör analizi uygulamaları SPSS paket programı kullanılarak yapılmıştır. Kullanılan ekonomi okuryazarlık ölçeğine ilişkin güvenilirlik katsayısı %94 olarak elde edilmiş ve ekonomi okuryazarlığı ölçeği toplamda beş alt boyuta indirgenmiştir. Analiz sonuçlarından ekonomiyi takip etme sıklığı ve alınan ekonomi ile ilgili ders sayılarının artması ile birlikte ekonomi okuryazarlık düzeyinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ekonomi, Ekonomi Okuryazarlığı, Faktör Analizi.

AN EMPRICAL RESEARCH ON ECONOMIC LITERACY

ABSTRACT

Today, with the rapid development of technology and information network, the changing economic conditions, economy literate rational individuals tend to be more rational and participatory by facilitating the world understanding in which they live and understand the economic policies potential. This study aim is to reveal the economic literacy levels of graduate students enrolled in the Institute of Social Sciences of Cukurova University. In addition, it was investigated whether economic literacy levels changed according to different students demographic characteristics. To determine the participants' economic literacy levels, the scale consisting of 34 questions was prepared by Gerek and Kurt (2011). A two-part questionnaire including personal information form was applied 224 graduate students. Collected data were entered into SPSS package program and factor analysis was used from multivariate statistical analysis methods. The economy literacy scale reliability coefficient was 0.94 and the economy literacy components were reduced to five sub-dimensions. consequently, it was found economy literacy level increased as a result of increasing the economy frequency and increasing economics courses.

Keywords: Economics, Economics Literacy, Factor Analysis

¹ Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi, İ.İ.B.F., Ekonometri Bölümü, ozgurebru@cu.edu.tr, OrcId: 0000-0002-1514-0474

² Arş. Gör., Çukurova Üniversitesi, İ.İ.B.F., Ekonometri Bölümü, dveysikarani@cu.edu.tr, OrcId: 0000-0001-8071-0720

* Bu çalışmanın bir kısmı, 17 – 20 Ekim 2018'de düzenlenen, 19. Uluslararası EYİ Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Received/Geliş: 29/03/2019 Accepted/Kabul: 15/04/2019, Research Article/ Araştırma Makalesi
Cite as/Alıntı: Özgür Güler, E., Veysikarani, D. (2019), "Ekonomi Okuryazarlığı Üzerine Ampirik Bir Araştırma", *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, cilt 28, sayı 1, s.126-141.

Giriş

Günümüzdeki politika yapıcılar çocukların, gençlerin ve yetişkinlerin ekonomi okuryazarı olmalarının ne denli önemli olduğuna dikkat çekmek için ekonomi ve finansal okuryazarlığın geliştirilmesi ihtiyacını sıklıkla dile getirmektedirler. Bununla birlikte teknolojinin hızla gelişmesi ve bilgi dağıtımının ülke sınırlarını aşarak evrensel boyuta ulaşması bir ülkenin ekonomisini, kültürünü ve politikasını etkileyecek bilgilerin genişletilmesine de yol açacaktır.

Bireylerin hayatta kalabilmeleri için yaşam ile ilgili her alanda yeterli bilgiye sahip olmaları gerekmektedir. Bu alanlardan ekonomiyi bilmek, hayatta kalmayı sürdürebilmek açısından, bu alanda bilgi edinme konusunda uzmanlaşmayı gerektirmektedir (Stigler, 1970, s.81). Bir birey ne kadar erken ekonomi okuryazarlığı yeteneğine sahip olursa, şimdiki ve gelecekteki finansal hedefleri için ne yapması gerektiğine dair daha net kararlara sahip olacaktır (Utami, 2014, s.24).

Ekonomi okuryazarlığı sayesinde vatandaşlar, etkili bir demokratik sisteme ayak uydurabilmelerinin yanında işletme yöneticilerinin etkili organizasyonel performans elde etmeleri de sağlanmış olacaktır (Koshal vd., 2011, s.49). Yatırım fırsatlarından yararlanma finansal gelişim ile değil ekonomi bilgisi yeteneğine sahip olup olmamaya bağlıdır (Lo Prete, 2013). Bu doğrultuda, sadece tüketim veya tasarrufun değil, aynı zamanda sigorta, barınma ve istihdam seçimleri, kamu hizmetleri ve demokratik katılım için de iyi bir ekonomi okuryazarı olmak gerekmektedir.

Ekonomi okuryazarlığı literatürde içinde yaşanılan dünyayı daha kolay anlayabilme, rasyonel bireylerin ekonomiye daha akılcı yaklaşarak daha katılımcı olmalarını sağlama olarak tanımlanmaktadır (Gerek ve Kurt, 2011, s.61). Ekonomi okuryazarlığı yeteneğine sahip olan bireylerin; bilinçli seçimler yapabilme, ekonomik güdeleri tanımlayabilme, iktisadi faaliyetlerin fiyatlara nasıl yansıdığını anlayabilme kamu ve özel sektörün görev tanımlarının ne olduğunu tanımlayabilme ve girişimciliğin rolünün ne olduğunu anlayabilme gibi yetkinlikleri bulunmaktadır (NCREL,2003; Gerek ve Kurt, 2011).

North Central Regional Educational Laboratory (NCREL) 2003 yılında yayınladığı raporunda ekonomi okuryazarlığını, ekonomik problemleri tanımlayabilme, alternatif maliyetler ve faydaları ayırt edebilme, meydana gelen ekonomik olayların sonuçlarını analiz edebilme becerisi olarak ifade etmektedir. Bazı deneysel bulgulara göre ekonomi okuryazarlığı insanlar için ne kadar gerekli bir alan olarak kabul edilirse edilsin, ekonomi okuryazarlık düzeyinin ülkemizde de olduğu gibi tüm dünyada da düşük bir düzeyde seyrettiği görülmektedir (Davies, 2006; Hansen, vd., 2002, s.464).

Ülke nüfusunun büyük bir bölümünü oluşturan genç kuşağın ekonomi okuryazarlık yeteneğine sahip olması ülkenin hem kalkınması hem de küresel anlamda rekabet gücünü artırabilmesi açısından oldukça önemlidir. Bu bağlamda, çalışmanın temel amacı yarının geleceği olan gençlerin ekonomi okuryazarlık düzeyini belirleyerek bazı göstergeler açısından anlamlı değişiklikler gösterip göstermediğini incelemektir.

Literatür

Ekonomi okuryazarlığı, finansal okuryazarlık ile anlam benzeşmesi olması nedeniyle bazı durumlarda birbirleri yerine kullanılabilen kavramlardır (Worthington, 2006, s.60). Fakat Gerek ve Kurt (2011)'un da belirttiği üzere, ekonomi okuryazarı olmak finans

bilmeyi de gerektirdiği için finansal okuryazarlık kavramının ekonomi okuryazarlığı kavramı yerine kullanılmaması tercih edilmemektedir.

Huston (2010), son 10 yılda yapılan araştırmalarda kullanılan finansal okuryazarlık koşullarını geniş bir şekilde ele aldığı çalışmada, finansal okuryazarlığı, ekonomi eğitimine yönelik ihtiyacı tanımlamak ve finansal ve ekonomik sonuçlarının çeşitliliğini açıklamak için faydalanılan bir araç olarak görmektedir.

Jappelli (2010), 55 ülkenin uluslararası panel verilerini kullanarak yapmış olduğu çalışmada makroekonomik ve kurumsal değişkenleri ekonomi okuryazarlık göstergeleri ile birleştirmiştir. Analiz sonucunda, ülkeler arasında finansal ve ekonomik yeterliliğin önemli bir boyutta heterojen olduğu görülmüştür.

Koshal ve Gupta, (2011), Hindistan'da İşletme Yüksek Lisansı (MBA) programında eğitim alan 494 öğrencinin ekonomi okuryazarlığını araştırdığı çalışmada sınıf, cinsiyet ve yaş değişkenlerinin ekonomi okuryazarlığı ile anlamlı bir ilişkisi olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Ekonomi bilgisi ve deneyimin, ekonomi okuryazarlığı ile pozitif yönlü fakat doğrusal olmayan bir ilişkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Lo Prete (2013), gelir eşitsizliği ile ekonomi okuryazarlığı arasında bir ilişki olup olmadığını incelediği çalışmada ekonomi okuryazarlık düzeyinin yüksek olduğu ülkelerde gelir eşitsizliğinin, diğer ülkelere kıyasla daha az büyüdüğü sonucunu saptamıştır.

Oanea ve Dornean (2013), Romanya'da İktisat ve İşletme Fakültelerinde Finans yüksek lisans programında eğitim alan öğrenciler üzerinde yaptıkları çalışmada toplamda 200 öğrenci ile çalışmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda katılımcıların %75'i ekonomi sorularına doğru yanıt verirken, Romanya'daki öğrencilerinin sadece %48'i yüksek bir düzeyde finans ve ekonomi okuryazarı olarak gözlemlenmiştir.

Burke ve Manz (2014)'e göre ekonomi okuryazarlık düzeyi bireylerin beklentilerini etkiler, ayrıca ekonomi okuryazarlığındaki demografik değişkenlik aynı zamanda enflasyon beklentilerindeki demografik değişkenliğin de açıklanmasına katkıda bulunmaktadır.

Anthony ve arkadaşlarının (2015) öğretmen adaylarının ekonomi okuryazarlık düzeylerini ve yeterliliklerini belirlemek için yaptıkları çalışmada ilköğretim öğretmen adaylarının ilköğretim müfredatındaki ekonomi kavramlarını öğretmek için gerekli olan ekonomi okuryazarlık düzeylerinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Şantaş ve Demirgil (2015), İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde eğitim gören birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin ekonomi okuryazarlık düzeylerini incelemiş, analiz sonuçlarında, dördüncü sınıflarda, beş ve daha fazla sayıda ekonomi dersi alanlarda ve erkeklerde ekonomi ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Ünal ve arkadaşları (2015), ekonomi okuryazarlık düzeyinin kredi kartı kullanımı üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmada, ekonomi okuryazarlık düzeyi daha yüksek olan katılımcıların ekonomik konularda karar almada ve uygulamada daha bilinçli oldukları sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde Güğərçin ve İplik (2013) yöneticilerin eğitim seviyesinin, çalıştıkları firmaların risk iştahı ile negatif yönlü ilişkiye sahip olduğu sonucuna varmıştır.

Üniversite gençliğinin ekonomi ve finans bilgi düzeylerinin ülke geleceği açısından oldukça önemli olduğunu düşünen Durmuşkaya ve Kavas (2018) öğrencilere bu yolda en büyük desteği finans derslerine giren akademisyenlerin olduğunu ifade

etmiştir. Yazarlar, 415 akademisyenin finansal okuryazarlık düzeylerini ölçtükleri çalışmada, akademisyenlerin yaşları ile finansal olarak okur yazar olmaları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulmuştur.

Yöntem

Araştırma Modeli

Yarınlarmın mimarı olacak olan genç kuşağın ekonomi okuryazarlık düzeylerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada, öğrencilerin ekonomi okuryazarlık durumlarının yaş, cinsiyet, öğrenim gördükleri bölüm, ekonomik gelişmeleri takip etme sıklıkları vb. gibi bazı demografik özelliklerine göre anlamlı farklılıklar gösterip göstermediği de araştırmanın diğer hipotezleri arasındadır.

Çalışma Grubu ve Veri Toplama Araçları

Araştırmanın çalışma grubunu 2017 - 2018 eğitim ve öğretim yılında Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne kayıtlı olan yüksek lisans ve doktora öğrencileri oluşturmaktadır. Lisansüstü öğrencilerin ekonomi okuryazar seviyelerini belirlemek için Gerek ve Kurt (2011) tarafından Türkçe formu hazırlanıp geçerliliği ve güvenilirliği sınanan 34 sorudan oluşan "Ekonomi Okuryazarlık Ölçeği" kullanılmıştır. Ayrıca öğrencilere ait özelliklerin incelenebilmesi amacı ile 11 sorudan oluşan kişisel bilgi formu da kullanılmıştır. Toplamda 19 farklı anabilim dalında eğitim gören ve keyfi örnekleme yöntemiyle seçilen 250 lisansüstü öğrenciye ulaşılarak iki bölümden oluşan anket formu uygulanmıştır. Eksik veya hatalı doldurulan anket formları elenerek, veri matrisi temizlenmiş ve toplamda 224 adet anket formu değerlendirmeye alınmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçeğin, seçilen örneklem için alt boyutlarını elde etmek amacıyla çok değişkenli istatistiksel yöntemlerden sıklıkla tercih edilen bir boyut indirgeme yöntemi olan faktör analizine yer verilmiştir. Temel amacı fazla sayıdaki değişkenleri daha az sayıdaki alt boyutlara indirgemek olan faktör analizi, gözlemlenen değişkenler arasındaki ilişkiyi kısaca tanımlayan istatistiksel bir yöntemdir (Tabachnick ve Fidell, 2007, 610).

Bulgular

Çalışmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1'de özetlenmiştir. Tablo 1'e göre katılımcıların %42'si erkek, %58'i kadın öğrencilerden oluşmaktadır.

Örneklem grubunun yaş ortalaması 28,5 olup, 22 - 28 yaş arası katılımcıların oranı % 62,1 olarak gözlenmiştir. 29 - 35 yaş arası öğrenciler toplam öğrencilerin %27,5'lik kısmına karşılık gelirken, 36 - 42 yaş arası öğrenciler ise %8,5 oranındadır. 43 ve üstü yaş aralığına sahip sadece 4 öğrenci bulunmakta olup bu grubun oranı %1,5'tir.

Medeni durum açısından değerlendirme yapıldığında, katılımcıların %24,1'i evli iken %75,9'unun bekar olduğu gözlenmiştir.

Lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin %79,5'i yüksek lisans öğrencisi iken %20,5'inin doktora öğrencisi olduğu dikkat çekmektedir.

Katılımcıların %90,2'si ekonomik olayları merak etmekte ve %69,6'sı 4 taneden daha az sayıda ekonomi dersi almış bulunmaktadır.

Cevaplayıcıların ekonomiyi takip etme sıklıkları incelendiğinde, ekonomiyi haftada birkaç kez takip edenlerin oranı %56,7 iken her gün takip edenlerin sıklığı %36,2 olarak gözlenmektedir. Ekonomiyi hiç takip etmeyen öğrencilerin oranı ise %7,1'dir.

Yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin ekonomiyi takip etmek için kullandıkları araçlar incelendiğinde %83 gibi büyük bir çoğunluğunun interneti tercih ettiği dikkat çekmiştir. Geriye kalan %12,1'lik grup televizyonu kullanırken %2,7'si ise gazeteler vasıtası ile ekonomiyi takip etmektedir.

Tablo 1.
Demografik Özellikler

Değişken	Frekans	Yüzde
Cinsiyet		
Erkek	94	42,0
Kadın	130	58,0
Yaş	Ortalama/ Std.Sapma:	28,5/5,25
22-28	139	62,1
29-35	62	27,7
36-42	19	8,5
43 ve üstü	4	1,5
Medeni Durum		
Evli	54	24,1
Bekar	170	75,9
Öğrenim Düzeyi		
Yüksek Lisans	178	79,5
Doktora	46	20,5
Ekonomik olayları merak ederim		
Evet	202	90,2
Hayır	22	9,8
Aldığı ekonomi dersi sayısı		
4'ten az	156	69,6
4'ten fazla	68	30,4
Ekonomiyi takip sıklığı		
Hiç	16	7,1
Haftada birkaç kez	127	56,7
Her gün	81	36,2
Ekonomiyi takip aracı		
TV	27	12,1
İnternet	186	83,0
Ekonomi Dergileri	4	1,8
Gazete	6	2,7
Diğer	1	0,4

Çalışmaya katılan yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin lisansüstü eğitim aldıkları ana bilim dallarına ilişkin dağılım Tablo 2’de yer almaktadır. Bu bağlamda, toplamda 19 anabilim dalında lisansüstü eğitim gören öğrencilerin büyük bir çoğunluğu %31,7 ile işletme iken bu oranı %13,4’lük payla eğitim bilimleri takip etmektedir. Ekonometri, İktisat ve Temel İslam Bilimleri dalları da bu oranları takip edecek şekilde gözlenmiştir.

Tablo 2.
Öğrencilerin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Anabilim Dalı	Frekans	Yüzde
Eğitim Bilimleri	30	13,4
Ekonometri	22	9,8
Felsefe Grubu Eğitimi	2	0,9
Felsefe ve Din Bilimleri	5	2,2
İç Mimarlık	5	2,2
İktisat	21	9,4
İletişim Çalışmaları	1	0,4
İngiliz Dili Eğitimi	7	3,1
İşletme	71	31,7
Maliye	9	4,0
Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi	5	2,2
Okul Öncesi Eğitim	5	2,2
Özel Hukuk	6	2,7
Resim-İş Eğitim	4	1,8
Sanat ve Tasarım Ana Sanat Dalı	3	1,3
Sınıf Öğretmenliği	3	1,3
Temel İslam Bilimleri	11	4,9
Türk Dili ve Edebiyatı	5	2,2
Uluslararası İlişkiler	9	4,0

Araştırmaya katılan lisansüstü öğrencilerin bazı karakteristik özellikleri belirlendikten sonra, 34 maddeden oluşan Ekonomi Okuryazarlığı Ölçeğine faktör analizi uygulanmıştır. Korelasyon matrisi incelendiğinde, “Tercih edeceğim ürüne karar verirken ihtiyacımı göz önünde bulundururum (Soru 18)” ve “Kredi kartı kullanırken ödeme gücüne göre harcama yaparım (Soru 20)” soru maddelerinin, ölçekteki diğer soru maddeleri ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye sahip olmadığı saptanarak analiz dışı bırakılmalarına karar verilmiştir. Bu durumun çalışmayı oluşturan örneklem grubunun ölçek sorularını farklı şekilde yorumlamış olmalarından kaynaklanmış olması olasıdır. Bu bağlamda 34 maddelik ölçek yerine 32 sorudan oluşan ölçek için faktör analizi uygulanmıştır.

Çalışmada kullanılan değişkenlerin ve örneklemin faktör analizine uygunluğunu test etmek amacıyla KMO uygunluk ölçütü ile korelasyon matrisinin

anlamlılığını sınavan Barlett küresellik testi kullanılmıştır (Özgür, 2003). Elde edilen ilgili değerler Tablo 3'te özetlenmiştir. Tablo 3'e göre KMO değeri 0,947 olarak hesaplanmış, böylelikle kullanılan örneklemin faktör analizi için uygun olduğuna karar verilmiştir. Bartlett küresellik testi sonucunda ise korelasyon matrisinin birim matrise eşit olduğunu ifade eden H_0 hipotezi, %5 anlamlılık düzeyinde reddedilerek ($p = 0,00 < 0,05$) analize dahil edilen 32 ifadenin kendi aralarındaki korelasyonların istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3.
Kaiser-Meyer-Olkin Ölçütü ve Barlett Küresellik Testi

KMO = 0,947		
	Barlett Küresellik Testi	
$\chi^2_{kes} = 5118,7$	Serbestlik Derecesi =	$p - değeri = 0,00$

KMO ve Barlett Küresellik testlerinin ardından alt boyut elde edebilmek için faktör çıkarma (faktörleştirme) işlemine geçilmiş, bunun için öz değer istatistiği kullanılmıştır. Uygun faktör sayısına karar verirken özdeğeri 1'den büyük olan faktörler dikkate alınmıştır (Hair vd., 2010, 110). Bu süreç sonrasında, Gerek ve Kurt (2004)'un bulgularından farklı olarak 5 alt boyut elde edilmiştir. Daha kolay yorumlanabilir faktörlere ulaşılabilme amacıyla dik rotasyon yöntemlerinden, Varimax rotasyonu uygulanmış, elde edilen rotasyonlu faktör yükleri, özdeğerleri ve varyans açıklama yüzdeleri Tablo 4'te özetlenmiştir.

Tablo 4'e göre faktörleştirme ve rotasyon yöntemleri sonucunda elde edilen birinci faktörün özdeğeri 14,88 olup tek başına toplam varyansın %22,8'ini açıklamaktadır. İkinci faktörün özdeğeri 2,68 olup toplam varyansı açıklama yüzdesi 13,07'dir. Üçüncü faktörün özdeğeri 1,375 olup toplam varyansın tek başına %10,81'ini açıklamaktadır. Son iki faktörün özdeğeri gittikçe azalmakta (1,26 ve 1,13) ve bunların varyansı açıklama yüzdeleri sırasıyla %9,94 ve %9,85'tir. Sonuç olarak 32 değişkenden elde edilen 5 alt boyutun toplam varyansı açıklama gücü %66,47'dir.

Tablo 4 incelendiğinde %22,8 ile en fazla varyans açıklama oranına sahip olan birinci faktöre, yüksek yüklerle içinde barındırdığı değişkenlerin yapısı dikkate alınarak "Ekonomik Olgu Bilgisi (EOB)" faktörü adı verilmiştir. Giderek azalan varyans açıklama oranlarına sahip olan diğer faktörlere ise benzer sebeplerle sırasıyla; "Ekonomik Akılcılığın Yansıması (EAY)", "Ekonomik Yapıyı Anlama (EYA)", "Gelir Yönetimi (GY)" ve son olarak da "Bireysel Ekonomi Duyarlılığı (BED)" faktörleri şeklinde isimlendirme yapılmıştır.

Tablo 4.

Ekonomi Okuryazarlığı Ölçeği için Elde Edilen Rotasyonlu Faktör Yükleri ve Varyans Açıklama Oranları

Bileşen	Faktör Yükleri
Faktör 1: Ekonomik Olgu Bilgisi (Özdeğer =14,88 / VAO*= %22,8)	
<i>Uluslararası ekonomik kaynakların piyasaya etkisini anlayabilirim (S29).</i>	,821
<i>Menkul kıymetler borsasındaki gelişmelerin ekonomiye etkisini anlayabilirim (S22).</i>	,757
<i>Gelir dağılımı-ekonomi ilişkisini anlayabilirim(S28).</i>	,743
<i>Ekonomik politikaların fayda ve maliyetlerini değerlendirebilirim (S13).</i>	,714
<i>Rekabetin ekonomik sonuçlarını anlayabilirim (S27).</i>	,686
<i>Dış ekonomik gelişmelerin ülke ekonomisine yansımalarını yorumlayabilirim(S15).</i>	,666
<i>IMF politikalarının ekonomi üzerindeki etkisini tartışabilirim(S32)</i>	,649
<i>Reklam harcamalarının ekonomiye katkılarını yorumlayabilirim(S26).</i>	,619
<i>Küçük, orta ve büyük ölçekli işletmelerin (KOBİ) ekonomik rollerini anlayabilirim(S14).</i>	,613
<i>Ulusal finansal kaynakların ekonomiye etkisini anlayabilirim(S17).</i>	,612
<i>Rekabetin tüketim tercihleri üzerindeki etkisini anlayabilirim(S25).</i>	,570
<i>Döviz ve altın fiyatlarında meydana gelen değişimin nedenlerini yorumlayabilirim(S19).</i>	,535
<i>Kamu, özel ve sivil toplum kuruluşlarının ekonomik rollerini tanımlayabilirim (S10).</i>	,518
Faktör 2: Ekonomik Akılcılığın Yansıması (Özdeğer = 2,68 / VAO = %13,07)	
<i>Faiz oranlarının piyasaya etkisini anlayabilirim (I2).</i>	,667
<i>Döviz fiyatlarındaki değişimin ihracat ve ithalat üzerindeki etkilerini yorumlayabilirim(S33)</i>	,661
<i>Ekonomik krizlerin işsizlik üzerinde yarattığı etkileri yorumlayabilirim(S34).</i>	,635
<i>Kar ve maliyetler arasındaki farkı anlayabilirim (S1).</i>	,600
<i>Enflasyon oranlarındaki değişimin ne ifade ettiğini anlayabilirim(S11).</i>	,593
<i>Malın azalmasının ve fazlaşmasının piyasa fiyatlarına etkisini yorumlayabilirim (S9).</i>	,545

*: VAO= Varyans Açıklama Oranlarını ifade etmektedir

Tablo 4 (devam).

Ekonomi Okuryazarlığı için Elde Edilen Rotasyonlu Faktör Yükleri ve Açıklama Oranları

Faktör 3: Ekonomik Yapıyı Anlama (Özdeğer = 1,375 / VAO= %10,81)	
<i>Sunulan hizmetleri ekonomik açıdan değerlendirebilirim(S5).</i>	,682
<i>Bireylerin davranışlarını etkileyen ekonomik unsurları algılayabilirim. (S6).</i>	,615
<i>Arz-talep dengesizliklerinin fiyatlara nasıl yansıdığını anlayabilirim (S7).</i>	,599
<i>Üretici ile tüketici arasındaki etkileşimin fiyatlara nasıl yansıdığını anlayabilirim(S8).</i>	,595
Faktör 4: Gelir Yönetimi (Özdeğer = 1,26 / VAO= %9,94)	
<i>Genel tüketim harcamalarımı gelirim göre düzenleyebilirim(S2).</i>	,763
<i>Parasal kaynaklarımı değerlendirerek akılcı (rasyonel) tercihler yapabiliyim (S3).</i>	,736
<i>Ekonomik tercihlerimin fayda ve maliyetlerini karşılaştırabilirim (S4).</i>	,594
Faktör 5: Bireysel Ekonomi Duyarlılığı (Özdeğer =1,13 / VAO= %9,85)	
<i>Tüketeceğim ürüne karar verirken fiyat-fayda ilişkisini göz önünde bulundururum (S23).</i>	,668
<i>Taksitlendirme yaparken gelirim göz önünde bulundururum (S30).</i>	,629
<i>Kredi kullanırken gelir-gider dengemi sağlayabilirim. (S31).</i>	,629
<i>Ürün satın alırken marka yerine kalitesine bakarım (S24).</i>	,606
<i>Bir malın fiyatı aşırı yükselirse yerine aynı faydayı sağlayan daha düşük fiyatlısını alırım (S16).</i>	,599
<i>Ürünlerin tüketicilere ulaşım sürecinin fiyatlara nasıl yansıdığını anlayabilirim(S21)</i>	,437

*: VAO= Varyans Açıklama Oranlarını ifade etmektedir

Analiz sonuçlarında elde edilen 5 alt boyutun güvenilirliklerini test etmek için Cronbach α katsayıları hesaplanarak Tablo 5'te sunulmuştur. Tablo 5 incelendiğinde ekonomi okuryazarlık ölçeğinin alt boyutlarının %94 ile %81 arasında Cronbach α değerleri aldığı görülmektedir. Ayrıca, çalışmada kullanılan 32 maddenin tamamı için bu katsayı da %94 olarak hesaplanmıştır. Cronbach α katsayılarının 1 e yakın değerler alması, ölçekte yer alan maddelerin iç tutarlılığının yüksek olduğu anlamına geleceğinden, kullanılan ölçek yüksek derecede güvenilir olarak kabul edilir (Kartal ve Dirlik, 2016, 1870). Bu durumda elde edilen ekonomi okuryazarlık ölçeğinin güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 5.

Alt Boyutlara İlişkin Cronbach α Güvenirlilik Katsayıları

Alt Boyutlar	Madde Sayısı	α
Ekonomik Olgu Bilgisi	13	0,94
Ekonomik Akılcılığın Yansıması	6	0,88
Ekonomik Yapıyı Anlama	4	0,85
Gelir Yönetimi	3	0,81
Bireysel Ekonomi Duyarlılığı	6	0,82

Güvenirlilik analizlerinin ardından Tablo 1’de özet istatistikleri sunulan demografik değişkenlerin, ekonomi okuryazarlığı için elde edilen alt boyutlar üzerindeki etkisi incelenmiştir. Bu inceleme sonrasında; medeni durum, yaş ve öğrenim düzeyi (yüksek lisans / doktora) değişkenlerinin hiç biri ile elde edilen 5 faktör arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir. Bunun yanında cinsiyet, geçim kaynağı, ekonomiyi merak etme durumu, ekonomiyi takip etme sıklığı ve alınan ekonomi dersi sayısı değişkenleri için bazı faktörler açısından anlamlı farklılıklar elde edilmiştir. Her bir değişken için sözü edilen farklılıklar ve ilgili yorumlar sırasıyla ele alınmıştır.

İlk olarak cinsiyetin ilgili alt boyutlarla etkisi t – testi ile test edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 6’da sunulmuştur. Tablo 6’ya göre, cinsiyet değişkeni göz önünde bulundurulduğunda sadece EOB ve EAY faktörlerinin anlamlı bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Her iki faktör içinde erkek öğrencilerin ortalama skorları, kadın öğrencilerden daha fazladır. Diğer 3 faktör için ise cinsiyet değişkeni bakımından anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Tablo 6.

Cinsiyetin Alt Boyutlar Üzerine Etkisi

Faktör	Grup	n	Ortalama	St. Sapma	t	p - değeri
EOB	Erkek	94	0,170	1,04	2,188	0,03*
	Kadın	130	0,123	0,96		
EAY	Erkek	94	0,286	0,85	3,87	0,00*
	Kadın	130	0,210	1,05		
EYA	Erkek	94	0,123	1,06	1,58	0,12
	Kadın	130	0,09	0,95		
GY	Erkek	94	0,04	0,93	0,45	0,66
	Kadın	130	0,03	1,05		
BED	Erkek	94	0,06	0,99	0,73	0,47
	Kadın	130	0,04	1,01		

*: %5 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir farkı gösterir.

Doktora ve yüksek lisans öğrencilerinin geçim kaynaklarının ekonomi okuryazarlık alt boyutları üzerinde etkisinin incelendiği Tablo 7'ye göre geçim kaynaklarının EAY alt boyutu üzerinde % 5 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir farklılığa sebep olduğu gözlenmiştir. Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığının ortaya çıkarılması amacıyla ikili karşılaştırmalar yapılmış, elde edilen bulgular Tablo 8'de özetlenmiştir.

Tablo 7.
Geçim Kaynağının Alt Boyutlar Üzerine Etkisi

Faktör	F	p-değeri
EOB	0,051	0,95
EAY	6,828	0,00*
EYA	0,221	0,80
GY	0,045	0,96
BED	1,890	0,15

*: %5 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir farkı gösterir.

Yapılan ikili karşılaştırmalar ile farklılığın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını belirlemek için önce varyansların homojenliği Levene testi ile test edilmiş, varyansların eşit olduğu bulgusundan sonra bu durum için literatürde sıklıkla kullanılan Bonferroni testi kullanılmıştır. Tablo 8'e göre, herhangi bir işte çalışan lisansüstü öğrencilerin ekonomik akılcılığın yansıması özelliği bakımından burs veya kredi alan öğrencilere kıyasla daha iyi durumda olduğu söylenebilir.

Tablo 8.
EAY Faktörünün Geçim Kaynağına Göre İkili Karşılaştırılması

Faktör	Gruplar	Ortalama	Anlamlı Farklar*
EAY	(1): Burs veya Kredi	-0,49	(3) > (1)
	(2): Aile Yardımı	-0,17	
	(3): Herhangi bir işte çalışma	0,19	

*: %5 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir farkı gösterir.

Araştırmaya katılan yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin ekonomiyi merak edip etmediklerinin ekonomi okuryazarlığı alt boyutları üzerindeki etkisi Tablo 9'da araştırılmıştır. Tablo 9'a göre ekonomiyi takip etme durumunun Bireysel ekonomi duyarlılığı faktörü hariç diğer 4 faktörler ile anlamlı bir etkiye sahip olduğu gözlenmiştir. Anlamlı etki içeren tüm faktörler için ekonomiyi takip edenlerin, takip etmeyenlere nazaran ortalama olarak daha fazla ekonomi okuryazarı olduğu söylenebilir.

Tablo 9.

Ekonomiyi Merak Etme Durumunun Alt Boyutlar Üzerine Etkisi

Faktör	Grup	n	Ortalama	Standart Sapma	t	p-değeri
EOB	Evet	202	0,058	0,95	2,22	0,03*
	Hayır	22	- 0,440	1,32		
EAY	Evet	202	0,096	0,89	4,55	0,00*
	Hayır	22	-0,880	1,44		
EYA	Evet	202	0,049	0,95	2,22	0,03*
	Hayır	22	-0,450	1,29		
GY	Evet	202	0,058	0,91	2,63	0,01*
	Hayır	22	-0,530	1,56		
BED	Evet	202	0,020	0,91	0,99	0,53
	Hayır	22	-0,200	1,60		

*: %5 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir farkı gösterir.

Ekonomiyi merak etme durumu ile yakından ilgili olabileceği düşünülen, ekonomiyi takip etme sıklığı açısından anlamlı bir farklılığın olup olmadığına ilişkin yapılan ANOVA testi sonuçları da Tablo 10'da yer almaktadır. Tablo 10'da görüldüğü üzere, ekonomiyi “hiç”, “haftada birkaç kez” ve “her gün” takip edenlerin EOB, EAY, EYA ve GY alt boyutları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Burada da ekonomiyi merak etme durumunda olduğu gibi BED faktörü bakımından yine anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir.

Tablo 10.

Ekonomi Takip Sıklığının Alt Boyutlar Üzerine Etkisi

Faktör	F	p - değeri
EOB	14,793	0,00*
EAY	10,404	0,00*
EYA	3,770	0,03*
GY	3,969	0,02*
BED	1,256	0,29

*: %5 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir farkı gösterir.

Tablo 10'da elde edilen sonuçların altında ikili karşılaştırmalara geçilmiş, benzer ön adımların ardından Tablo 11'de verilen ikili karşılaştırma sonuçlarına ulaşılmıştır. Tablo 11'de yer alan tüm alt boyutlar incelendiğinde, ekonomiyi takip etme sıklığı arttıkça ilgili faktör bakımından ekonomi okuryazarlık düzeyinin de arttığı dikkat çekmektedir. Bu bulgudan hareketle ileride ki çalışmalarda “Ekonomiyi takip etme sıklığı mı ekonomi okuryazarlık düzeyini artırır?” Yoksa zaten “Ekonomi okuryazarlık düzeyi yüksek olanlar mı ekonomiyi takip etmektedir?” Araştırma sorusuna cevap aranarak nedensellik ilişkisi kurulabilir.

Tablo 11.

Alt Boyutlar ile Ekonomi Takip Sıklığına İlişkin İkili Karşılaştırılması

Faktör	Gruplar	Ortalama	Anlamlı Farklar*
EOB	(1): Hiç	0,133	
	(2): Haftada birkaç kez	0,270	(3) > (2)
	(3): Her gün	0,450	
EAY	(1): Hiç	-0,806	(3) > (1)
	(2): Haftada birkaç kez	0,094	(3) > (2)
	(3): Her gün	0,307	
EYA	(1): Hiç	-0,650	(3) > (1)
	(2): Haftada birkaç kez	0,049	
	(3): Her gün	0,051	
GY	(1): Hiç	0,195	(3) > (1)
	(2): Haftada birkaç kez	0,130	(3) > (2)
	(3): Her gün	0,250	

*: %5 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir farkı gösterir.

Son olarak, katılımcıların eğitim hayatları boyunca aldıkları ekonomi ders sayısının ekonomi okuryazarlık alt boyutları üzerinde bir etkiye sahip olup olmadığı Tablo 12 de incelenmiş ve lisansüstü öğrencilerin aldıkları ekonomi ders sayılarının, elde edilen ilk 3 faktör olan EOB, EAY ve EYA boyutları bakımından anlamlı bir fark yarattığı sonucuna ulaşılmıştır. Tablo 12 incelendiğinde, anlamlı fark bulunan her 3 faktör içinde 4'den az sayıda ekonomi dersi alan lisansüstü öğrencilerinin, 4'den fazla sayıda ekonomi dersi almış olan öğrencilerden daha düşük ekonomi okuryazarlık ortalamalarına sahip oldukları dikkat çekmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin almış oldukları ekonomi ders sayısı arttıkça ekonomi okuryazarlık düzeylerinin de artacağı söylenebilir.

Tablo 12. Alınan Ekonomi Ders Sayısının Alt Boyutlar Üzerine Etkisi

Faktör	Grup	n	Ortalama	St.Sapma	t	p - değeri
EOB	4'ten az	156	-0,190	1,004	4,38	0,00*
	4'ten fazla	68	0,430	0,85		
EAY	4'ten az	156	-0,130	1,016	2,93	0,00*
	4'ten fazla	68	0,290	0,902		
EYA	4'ten az	156	-0,080	1,076	2,17	0,03*
	4'ten fazla	68	0,190	0,77		
GY	4'ten az	156	-0,058	1,11	1,57	0,19
	4'ten fazla	68	0,130	0,68		
BED	4'ten az	156	-0,028	1,06	0,70	0,52
	4'ten fazla	68	0,065	0,86		

*: %5 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir farkı gösterir.

Tartışma ve Yorum

Ekonomik olayların ve ekonomi biliminin hem dünya hem de ülkemiz açısından ulaştığı boyut ve karmaşıklık, ekonomi bilmenin herkes tarafından zorunlu olması gerekliliğini öne çıkarmaktadır. Çünkü ekonomi okuryazarlık yeteneğine sahip olan vatandaşlar günlük hayatta kullanabilecekleri deneyimler kazanmaktır (Akhan, 2013, 208).

Sosyal bilimler enstitüsü öğrencilerinin ekonomi okuryazarlık düzeylerini belirlemeyi hedefleyen bu çalışmada Ekonomi okuryazarlık düzeyini belirlemek için Gerek ve Kurt'un (2011) geçerliliği ve güvenilirliği sınanmış, Türkçe formunu hazırlamış olduğu 34 maddelik ölçek kullanılmıştır. Faktör analizi sonucunda orijinal ölçekten farklı olarak beş alt boyut elde edilmiştir. Medeni durum, yaş ve öğrenim seviyesi (doktora öğrencisi veya yüksek lisans öğrencisi olup olmama) demografik değişkenlerinin ekonomi okuryazarlığını etkileme gücü istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Cinsiyet ve geçim kaynağı değişkenlerinin ekonomi okuryazarlık alt boyutları üzerinde istatistiksel bir etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde, elde edilen bulguları destekleyen çalışmalar mevcuttur (Teyyare, 2018; Şantaş ve Demirgil, 2015). Ekonomiyi merak edenlerin etmeyenlere oranla daha yüksek ekonomi okuryazarlık ortalamalarına sahip olduğu elde edilen bulgular sonucunda ifade edilebilir. Ayrıca ekonomiyi takip etme sıklığında ve alınan ekonomi ders sayısının artmasında ekonomi okuryazarlık düzeyinde anlamlı değişimler oluşturduğu ortaya konmuştur. Yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular literatür ile benzerlikler göstermektedir (Chen ve Volpe, 1998; Şantaş ve Demirgil, 2015; Yayar ve Karaca, 2017).

Tüketim çılgınlığı şeklinde ifade edilen bu çağda, ekonomiyi bilmek, ekonomide meydana gelen olayları yorumlayabilmek ve ekonomi konuları hakkında doğru kararlar alabilmek hem bireysel hem de ülke geleceği açısından oldukça büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, ülke geleceğini şekillendiren, eğitim ve öğretimin en yüksek kademelerini ifade eden, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin, ekonomi eğitimlerinin göz ardı edilmeyerek eğitim hayatlarının her aşamasında ön sıralarda olması önerilmektedir. Bu çalışmada elde edilen bulgular ışığında, ekonomi bilmenin veya ekonomi öğrenmenin, eğitim görülen fakülte veya bölüm ile ilişkisinin olmaması her bölümde eğitim gören öğrencilerin mutlak surette ekonomi hakkında bilgi alması gerekliliğini de vurgulamaktadır. Literatürde, ekonomi okuryazarlığına yönelik kullanılan farklı ölçme teknikleri de yer almaktadır. Bu şekildeki farklı ölçme araçları ile yapılacak olan araştırmalar daha farklı sonuçlar verebilecektir. Ayrıca Türkiye'deki farklı yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören lisansüstü öğrencileri için benzer çalışmalar yapılarak, ekonomi okuryazarlığı açısından karşılaştırmaların yapılması mümkün olabilecektir. Böylelikle elde edilecek çalışmaların karşılaştırılarak yorumlanmasının da faydalı olacağı düşünülmektedir.

Kaynaklar

Akhan, N. E. (2013). Adım Adım Ekonomi Okuryazarlığı: Sosyal Bilgiler Dersleri İçin Alternatif Yollar. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,6(14), 1-36.

- Anthony, K. V., Smith, R. C., ve Miller, N. C. (2015). Preservice elementary teachers' economic literacy: Closing gates to full implementation of the social studies curriculum. *Journal of Social Studies Research*, 39(1), 29–37.
- Burke, M. A., ve Manz, M. (2014). Economic literacy and inflation expectations: evidence from a laboratory experiment. *Journal of Money, Credit and Banking*, 46(7), 1421–1456. <https://doi.org/10.1111/jmcb.12144>
- Chen, H., ve Volpe, R. P. (1998). An Analysis of Personal Financial Literacy Among College Students. *Financial Services Review*, 7(2), 107–128.
- Davies, P. (2006). Educating citizens for changing economies. *Journal of Curriculum Studies*, 38(1), 15–30. <https://doi.org/10.1080/00220270500185122>
- Durmuşkaya, S., ve Kavas, Y. (2018). Akademik Gelişim Ve Finansal Okuryazarlık Arasındaki İlişkinin Tespiti Üzerine Bir Araştırma. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25(3), 925–939.
- Gerek, S., ve Kurt, A. A. (2011). Ekonomi Okuryazarlığı Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 30(1), 59–73.
- Gügerçin, U. ve İplik, F. N. (2013). "Yöneticilerin Eğitim Seviyeleri İle Firmaların Risk İştahı Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *İşletme ve İktisat Çalışmaları Dergisi*, 1(2): 44 - 53.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B. ve Anderson, R.E. (2010). *Multivariate Data Analysis*. Seventh Edition, Pearson Publication, New York.
- Hansen, W. L., Salemi, M. K., ve Siegfried, J. J. (2002). Use It or Lose It: Teaching Literacy in the Economics Principles Course. *American Economic Review*, 92(2), 463–472. <https://doi.org/10.1257/000282802320191813>
- Hayta, N., ve Akhan, N. E. (2014). İlköğretim Sosyal Bilgiler Derslerinde Ekonomi Okuryazarlığının Geliştirilmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 18(1), 205–230.
- Huston, S. J. (2010). Measuring Financial Literacy. *The Journal Of Consumer Affairs* 44(2), 296–316.
- Jappelli, T. (2010). Economic literacy: An international comparison. *Economic Journal*, 120(548). <https://doi.org/10.1111/j.1468-0297.2010.02397.x>
- Kartal, S. K., ve Dirlık, E. M. (2016). Geçerlik Kavramının Tarihsel Gelişimi ve Güvenirlikte En Çok Tercih Edilen Yöntem: Cronbach Alfa Katsayısı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(4), 1865–1879.
- Koshal, R. K., Gupta, A. K., Goyal, A., ve Choudhary, V. N. (2011). Assessing Economic Literacy of Indian MBA Students. *American Journal of Business*, 23(2), 43–52.
- Lo Prete, A. (2013). Economic literacy, inequality, and financial development. *Economics Letters*, 118(1), 74–76. <https://doi.org/10.1016/j.econlet.2012.09.029>
- Oanea, D.-C., ve Dornean, A. (2013). Defining and Measuring Financial Literacy. New Evidence from Romanian' Students of the Master in Finance. *Annals of the Alexandru Ioan Cuza University - Economics*, 59(2), 113–129.
- Özgür, E. (2003). Çok Değişkenli İstatistiksel Analiz Yöntemleri ve Bir Uygulama. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Şantaş, F., ve Demirgil, B. (2015). Ekonomi Okuryazarlı Düzeyinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma. *Akademik Bakış Dergisi, Mart-Nisan*(48), 46–60.

- Stigler, G. J. (1970). The Teaching of Economics The Case , If Any , for Economic Literacy, *Spring*, 77–84.
- Tabachnick, B.G. ve Fidell, L.S. (2007). Using Multivariate Statistics. Fifth Edition, *Pearson Education Inc.*, USA, 1008 p.
- Ünal, S., Düğer, Y. S., ve Söylemez, C. (2015). Ekonomi Okuryazarlığı ve Kredi Kartı Tutumunun Rasyonel Kredi Kartı Kullanımına Etkisi: Dumlupınar Üniversitesi Tavşanlı MYO Örneği. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Dergisi*, 10(1), 31–52.
- Utami, N. N. (2014). The economic literacyEducation for elementary school students. *IOSR Journal Of Humanities And Social Science (IOSR-JHSS)*, 19(11), 24–27.
- Teyyare, E., Ayyıldız, B., Dirican H.,Zıvalı, B.S. ve Renkli, B. (2018). İktisadi ve mali okuryazarlık üzerine bir araştırma: abant izzet baysal üniversitesi iktisadi ve idari bilimler fakültesi örneği. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 14(1), 99–120.
- Worthington, A. C. (2006). Predicting financial literacy in Australia. *Financial Services Review*, 15(1), 59–79.
- Yayar, R., ve Karaca, Ö. E. (2017). Economic Literacy Levels of Public Officers in Turkey. *Pakistan Journal of Commerce & Social Sciences*, 11(1), 49–65.